

رابطه سبک اسناد و ویژگی های شخصیتی با رضایت از زندگی زناشویی در پرستاران زن شهر ایلام

پرویز عسگری^{*}
فربیا حافظی^{**}
ثریا جمشیدی^{***}

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین سبک اسناد و عوامل پنجگانه شخصیتی نئو با رضایت از زندگی زناشویی در پرستاران زن شهر ایلام بود. حجم نمونه در این پژوهش شامل ۱۳۵ نفر پرستار زن متاهل بود. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش عبارت بودند از: پرسشنامه سبک اسناد (ASQ)، پرسشنامه پنج عاملی شخصیت (NEO-PIR)، پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH). برای تجزیه و تحلیل داده ها از رگرسیون چند متغیری در سطح $p < 0/05$ استفاده شده است. نتایج نشان داد: بین سبک اسناد مثبت، منفی و ابعاد آنها، باز بودن نسبت به تجربه، و وجدانی بودن با رضایت زناشویی رابطه معنی دار وجود ندارد. بین بی ثباتی هیجانی (عصبیت)، برونگرایی و توافق با رضایت زناشویی رابطه معنی دار وجود دارد. در بین متغیرهای سبک اسناد مثبت، منفی و ویژگی های شخصیتی (بی ثباتی هیجانی، برونگرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق و وجدانی بودن) به عنوان متغیرهای پیش بین، متغیرهای توافق و برونگرایی به ترتیب پیش بینی کننده برای رضایت زناشویی بودند.

کلیدواژگان: سبک اسناد، عوامل شخصیتی، رضایت زناشویی

* عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

** کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم ثریا جمشیدی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز می باشد.

مقدمه

خانواده یکی از نهادهای بنیانی جامعه انسانی است که با کار کردها و نقشهای مختلفی که بر عهده دارد در تنظیم زندگی اجتماعی انسان نقش مهمی را ایفا می کند. خانواده در جامعه ما جایگاهی خاص و مقامی ویژه دارد، از این روست که در فرهنگ ما وجه همت فردی و جمعی در حفظ و حراست از آن است. در قرآن کریم هم ازدواج به عنوان امری مقدس موکداً توصیه شده و از طلاق به عنوان «ابغض الحلال» یاد شده است و این نشان از آن دارد تا در این جامعه هر فرد و هر گروه و نهادی باید در تحکیم مبانی ازدواج و خانواده بکوشد و به سهم خود از فروپاشی آن جلوگیری کند. چون مهمترین نقش در استحکام خانواده ها را به طور کلی «رضایت زن و شوهر» از یکدیگر بر عهده دارد. زیرا وجود هر نوع نابسامانی و یا عدم رضایت در خانواده و میان زن و شوهر نه فقط بر زندگی خود آنان، بلکه بر زندگی فرزندان و حتی والدین شان نیز تأثیر می گذارد (مهدوی، ۱۳۷۵).

الیس^۱ (۱۹۸۰) می نویسد: طرق مختلفی برای تعریف رضامندی زناشویی وجود دارد که یکی از بهترین تعریف ها توسط ها کینز^۲ ارائه گردیده است: وی رضامندی زناشویی را احساسات عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن و شوهر موقعی که تمام جنبه های ازدواج شان را در نظر بگیرند، تعریف می کند. رضایت یک متغیر نگرشی است و بنابراین یک خصوصیت فردی زن و شوهر محسوب می شود. طبق تعریف فوق، رضامندی زناشویی در واقع نگرشی مثبت و لذت بخش است که زن و شوهر از جنبه های مختلف روابط زناشویی دارند (به نقل از سلیمانان، ۱۳۷۳).

روابط زناشویی می تواند از عوامل مختلف اثر پذیرد، برخی از مهمترین آنها رگ های شخصیت، سبک های هیجانی، ارتباطی، تجربی، باز خوردی و انگیزشی فرد هستند که در طی زمان ثابت فرض شده اند (کاستا^۳ و مک کری^۴، ۱۹۹۲).

از نظر جونز^۵ و همکاران (۱۹۷۲) اسناد فرایندی است که فرد از طریق آن دنیای خودش را تفسیر می کند. اسناد عبارت است از ادراک کیفی، مقدماتی یا اساسی از یک محرک. نکته مهم اینکه اسنادها روانشناختی هستند، نه فیزیکی و این اسنادها به طور نسبی بدون تغییر بوده و بیانگر آن چیزی هستند که در وضعیت های متغیر، محرک ثابت باقی می ماند (به نقل از بیگدلی، ۱۳۷۲).

استفان^۶ و همکاران (۲۰۰۶) در مطالعه خود که روی نمونه ای شامل ۷۴ نفر از زوج های فرانسوی / کانادایی انجام دادند، نتایج نشان داد که ارتباط بین اسناد و رضایت زناشویی در سراسر فرهنگ ها پایدار است.

ماریلین و کنت^۷ (۲۰۰۵) در تحقیق خود که روی نمونه ای متشکل از ۳۱۲ زوج تازه ازدواج کرده انجام دادند به این نتیجه رسیدند که ارتباط بین سبک اسناد منفی با رضایت زناشویی برای زن و شوهرها

۱. Ellis

۲. hakinz

۳. Costa

۴. Mccrae

۵. Jones

۶. Stephane

۷. Marilyn & Kenneth

تفاوت معناداری با هم ندارد.

خین سن هلینگ^۱ (۲۰۰۵) با مطالعه ارتباط بین سبک اسناد و رضایت زناشویی از زوج های متأهل نشان داد که اسناد مثبت با رضایت زناشویی همبستگی مثبت دارد و اسناد منفی با رضایت زناشویی همبستگی منفی دارد.

نتایج پژوهش کرسینا^۲ و همکاران (۲۰۰۵) از این فرضیه حمایت کرد که ناراحتی زناشویی واسط و میانجی ارتباط بین اسنادها و افسردگی است و نیز اسنادهای منفی واسط یا میانجی رابطه بین ناراضیاتی زناشویی و افسردگی هستند، به هر حال اسنادها پایدار نیستند. مخصوصاً آنها یک همبستگی قوی بین ناراضیاتی زناشویی و افسردگی هستند.

هورنیفر و فینچام^۳ (۱۹۹۵) در پژوهش خود که روی ۱۵۰ زوج انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که اسناد با افسردگی و با ناراحتی زناشویی همبسته بوده و اسناد مطلوب با رضایت زناشویی و اسناد نامطلوب با افسردگی وابسته می باشد.

به اعتقاد فینچام و برادبوری^۴ (۱۹۹۳)، شواهد ناشی از مطالعات طولی نشان می دهد سبک اسنادی موجب خشنودی زوجی می شود و نه بالعکس، یعنی دلیل سازگاری و ناسازگاری زوجی محصول سبک اسناد زوجین است.

در دهه های اخیر تأثیر شخصیت بر تعامل در روابط احساسی و صمیمانه دو نفره، توجه زیادی را به خود جلب نموده است (دیویز^۵ و اواتوت^۶، ۱۹۸۷).

برخی از این مطالعات، به طور تجربی بر الگوهای میانجی اساسی که پیوندهای بین شخصیت، رفتار اجتماعی و نمرات رضامندی زناشویی را نشان می دهند، مبتنی بوده است. آنان به طور خاص مشخص نمودند که اگر چه رفتارهای اجتماعی بر میزان رضامندی زناشویی اثر می گذارد، متغیرهای شخصیتی معین نیز می توانند به عنوان تعیین کننده های مهمی برای این رفتارهای اجتماعی باشند، از این رو، نقش مهمی در تبیین رضامندی زناشویی ایفا کنند (دیویز و فرانزوی^۷، ۱۹۸۶).

رابرت مک کری^۸ و پل کوستا^۹ که در مرکز پژوهش های پیری شناسی مؤسسه ملی تندرستی در بالتیمور مریلند کار می کردند، برنامه ای را در پیش گرفتند که پنج عامل شخصیت معروف به «پنج عامل نیرومند» یا «پنج بزرگ» را شناسایی کردند (به نقل از شولتر و شولتر، ترجمه سیدمحمدی، ۱۳۷۹).

۱. Khin san Hlaing

۲. Kristina

۳. Horniffer & Fincham

۴. Fincham & Bradbury

۵. Davis

۶. Oathout

۷. Davis & Franzo

۸. Mccrae

۹. Costa

این ابعاد شامل:

۱) بعد روان رنجورخویی^۱ (N): مؤثرترین قلمرو مقایسه شخصیتی، قابلیت سازگاری یا ثبات عاطفی و ناسازگاری یا نورو تیسیم است. متخصصین بالینی انواع گوناگون از ناراحتی‌های عاطفی چون ترس اجتماعی، افسردگی و خصومت را در افراد تشخیص می‌دهند، اما مطالعات بی‌شمار نشان می‌دهند افرادی که مستعد یکی از این وضعیت‌های عاطفی هستند احتمالاً وضعیت‌های دیگری را نیز تجربه می‌کنند (مک کری و کوستا، ۱۹۹۲، به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰).

۲) بعد برون‌گرایی^۲ (E): بعد برون‌گرایی افرادی را توصیف می‌کند که فعال، جرأت‌مند، پرنرژی، مشتاق، خونگرم، اجتماعی، بذله‌گو و پرحرف هستند (مک کری و جان، ۱۹۹۲). دو خصوصیت برون‌گرایی، یعنی مثبت‌اندیشی و انرژی زیاد احتمالاً منجر به تعارض کمتر می‌شود (دینر^۴ و لوکاس^۵، ۱۹۹۶).

۳) بعد انعطاف‌پذیری^۶ (O): سایر مدل‌های پنج‌عاملی اغلب این بعد را عقل‌نایمه‌اند، این عامل به وسیله صفاتی نظیر هوش، اعمال خلاف عرف، تخیل، کنجکاوی و خلاقیت توصیف می‌شود (مک کری و کوستا، ۱۹۸۷، به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰).

۴) بعد توافق^۷ (A): همانند برون‌گرایی، دلپذیر بودن مقدماً بعدی از تمایلات بین فردی است. این بعد با صفاتی همچون همکاری، گذشت، مهربانی، همدردی، خوش‌مشربی و اعتماد توصیف می‌شود (مک کری و جان، ۱۹۹۲).

۵) بعد باوجدان بودن^۸ (C): کنترل خود می‌تواند به مفهوم قدرت طرح‌ریزی خیلی فعال، سازماندهی و انجام وظایف محوله به نحو مطلوب نیز باشد. تفاوت‌های فردی در این مورد اساسی با وجدان بودن است. فرد با وجدان، هدفمند، با اراده و مصمم است. افراد موفق، موسیقی‌دانان بزرگ و ورزشکاران به نام این صفات را در حد بالا دارند. دیگمن^۹ و تاکوموتوچوک^{۱۰} این حیطة را به نام تمایل به موفقیت نامیده‌اند (به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰).

کنت^{۱۱} و همکاران (۱۹۹۹)، نتایج تحقیق آنها که روی ۹۹ زوج انجام دادند نشان داد که عامل وجدانی با تعادل زناشویی رابطه مثبت و عامل رنجورخویی با تعادل زناشویی رابطه منفی دارد.

باتوین^{۱۲} و همکاران (۱۹۹۷) نشان دادند که بین عوامل شخصیت و رضامندی زناشویی مردان، رابطه معناداری مشخص شده است. روان‌آزردگی، خود را به جای دیگران قرار دادن، گشودگی و توافق در

۱. neuroticism
۲. extraversion
۳. Mc Care & John
۴. Diner
۵. Lucas
۶. openness
۷. agreeableness
۸. conscientiousness
۹. Digman
۱۰. Takomoto chok
۱۱. kenneth.
۱۲. Botwin

زنان، بارضامندی زناشویی در مردان مرتبط بوده است. نخستین عامل، همبستگی منفی و سه عامل بعد، همبستگی مثبت داشته است.

تحقیقات مار کمین^۱ و همکاران (۱۹۹۴) نشان داد که سطح گشودگی فرد در برابر تجربه‌های جدید، می‌تواند بر رغبت وی در گوش سپردن به صحبت‌های همسر و فهم و درک دیدگاه‌ها و نظرات او کمک مفیدی نماید و عامل افزایش رضامندی زناشویی است و در مجموع نمره کمتر همسر در عامل توافق و گشودگی در برابر تجربه، نارضامندی زناشویی را در پی داشته است. تحقیقات کینگ^۲ (۱۹۹۳) نشان می‌دهد که رابطه بین رگه‌های متعدد شخصیت شوهران بارضامندی زناشویی همسر تأیید می‌شود. در سطح بالای روان آزرده‌گی، جهت‌یابی به سوی دیگری و دوسوگرایی برای ابراز هیجانات در شوهران، بارضامندی زناشویی زنان آنها همبستگی منفی دارد. در حالی که سطح بالای توافق و خود را به جای دیگری قرار دادن بارضامندی زناشویی زنان آنها همبستگی مثبت دارد.

عطاری (۱۳۸۵) در پژوهش خود با عنوان بررسی رابطه ساده و چندگانه ویژگی‌های شخصیتی (روان‌رنجوری، برون‌گرایی، باز بودن، توافق و وجدانی بودن) و عوامل فردی - خانوادگی (طول مدت ازدواج، وضعیت اقتصادی، تعداد فرزندان، تحصیلات، تفاوت سنی، نوع ازدواج و سن ازدواج) با رضایت زناشویی در کارکنان اداره‌های دولتی شهر اهواز انجام گرفت، نتایج نشان دادند که در کل آزمودنی‌ها عامل شخصیتی - روان‌رنجورخویی با رضایت زناشویی رابطه منفی دارد، ولی عوامل شخصیتی - برون‌گرایی، باز بودن، توافق و وجدانی بودن با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارند.

مانی (۱۳۸۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که کلیه آزمودنی‌ها عواطف مثبت را نسبت به عواطف منفی در سطح معنی‌داری بالاتر و بهتر ارزیابی کرده‌اند و تفاوت معنی‌داری در میزان رضایت زناشویی به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی وجود ندارد. و به علاوه با استفاده از ضریب همبستگی رگرسیون مشخص شد که رضایت زناشویی با ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، توافق‌پذیر بودن و با وجدان بودن رابطه‌ای مثبت و معنی‌دار و با بعد روان‌نژندگرایی رابطه‌ای منفی و معنی‌دار دارد. همچنین با بعد انعطاف‌پذیری نیز ارتباط معنی‌دار به دست نیامد.

راستی (۱۳۸۳) در پژوهش خود با عنوان مقایسه صفات شخصیتی و رضایت زناشویی براساس مدل پنج‌عاملی به این نتایج رسید که زنان نسبت به مردان نمره‌های بالاتری در روان‌نژندگرایی، گشودگی و نمره‌های پایین‌تری در برون‌گرایی و رضایت زناشویی دارند. همچنین در برخی از صفات فرعی شخصیتی تفاوت‌های در هر دو جنس مشاهده شد. تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که تمام صفات پنج‌گانه شخصیتی، پیش‌بینی معناداری برای رضایت زناشویی هم در مردان و هم در زنان است.

مصاحبی (۱۳۸۳) در پژوهش خود با عنوان رابطه بین رضایت زناشویی و میزان انعطاف‌پذیری بین زن و شوهرها به این نتیجه رسید که همسانی در انعطاف‌پذیری یکی از ویژگی‌های شخصیتی افراد است که بارضایت از زندگی زناشویی ارتباط دارد.

۱. Markmin

۲. king

در واقع با شناخت کوتاهی که از رضایت از زندگی زناشویی در این مقدمه ذکر گردید، به بررسی مسأله و زمینه ایجاد مسأله می پردازیم. چون سلامت فیزیکی و عاطفی و بهداشت روانی افراد در جامعه وثبات و پایائی خانواده در گرو سلامت روابط زناشویی و تداوم و بقای ازدواج می باشد. رضایت یک فرد از زندگی زناشویی به منزله رضایت وی از خانواده محسوب می شود. و رضایت از خانواده به مفهوم رضایت از زندگی بوده و در نتیجه تسهیل در امر رشد متعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه خواهد شد. بنابراین با توجه به اهمیتی که روان شناسان، جامعه شناسان و حتی مذاهب به خانواده و ارتباط زناشویی مؤثر می دهند و اینکه تشکیل خانواده جایگاهی برای نارضایتی نیست این سؤال به ذهن می رسد که آیا بین سبک اسناد و عوامل پنجگانه شخصیتی نثو با رضایت از زندگی زناشویی زنان پرستار رابطه وجود دارد؟

فرضیه‌ها پژوهشی

- فرضیه ۱). بین سبک اسناد مثبت و مؤلفه های آن (بعد درونی-بیرونی، بعد ثبات-متغیر و بعد عام - خاص مثبت) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۲). بین سبک اسناد منفی و مؤلفه های آن (بعد درونی-بیرونی، بعد ثبات-متغیر و بعد عام - خاص منفی) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۳). بین بی ثباتی هیجانی (عصیت) و رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۴). بین برونگرایی و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۵). بین باز بودن نسبت به تجربه و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۶). بین توافق و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۷). بین وجدانی بودن و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.
- فرضیه ۸). سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ویژگی های شخصیتی (بی ثباتی هیجانی، برونگرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق، و وجدانی بودن) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه چند گانه دارد.

روش پژوهش

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه پرستاران زن متأهل بیمارستان های شهر ایلام می باشند که در سال ۱۳۸۷ مورد بررسی قرار گرفتند. با توجه به محدود بودن جامعه تحقیق، کل جامعه مذکور ($N=140$) به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شد. تعداد ۱۳۵ پرسشنامه به صورت کامل تکمیل گردید و عملیات آماری هم روی همین تعداد پرسشنامه صورت گرفته است.

ابزار اندازه گیری

در این پژوهش به منظور اندازه گیری متغیرهای مورد نظر از ابزارهای زیر استفاده شده است:

- ۱) پرسشنامه سبک اسناد (ASQ)
- ۲) مقیاس ۲۴۰ سؤالی نئو
- ۳) مقیاس رضایت زناشویی انریچ

الف) پرسشنامه سبک اسناد (ASQ)

پرسشنامه سبک اسناد یک وسیله خودسنجی است و اولین بار جهت اندازه گیری تبیینات و اسنادهای افراد برای وقایع غیر قابل کنترل (خوشایند و ناخوشایند) توسط پترسون^۱، سمل^۲، ون بایر^۳، آبرامسون^۴، متالسکی^۵ و سلیگمن^۶ (۱۹۸۲) ساخته شد (بیگدلی، ۱۳۷۲).

به طور کلی پرسشنامه سبک اسناد دارای یک سری موقعیت‌های فرضی مشتمل بر ۶ واقعه مثبت و ۶ واقعه منفی می‌باشد. در پرسشنامه ASQ هر پاسخ دارای نمراتی با دامنه ۱ تا ۷ می‌باشد. برای هر کدام از وقایع مثبت نمره ۱ پایین‌ترین یا بدترین نمره است در حالی که نمره ۷ بالاترین یا بهترین نمره است. برای همه موقعیت‌های منفی نمره ۱ بالاترین و نمره ۷ پایین‌ترین یا بدترین نمره می‌باشد. بالاترین نمره ممکنه برای وقایع مثبت ۲۱ می‌باشد در حالی که پایین‌ترین نمره ممکنه ۳ می‌باشد. در واقع در این پرسشنامه نمرات وقایع مثبت و منفی به طور مجزا محاسبه می‌شوند چرا که نمره پایین برای یک واقعه مثبت یک اسناد منفی است در حالی که نمره پایین برای یک واقعه منفی یک اسناد مثبت است. (شیخ‌الاسلامی، ۱۳۷۷).

مطالعات متعددی ثبات درونی پرسشنامه سبک اسناد را تأیید کرده‌اند. پترسون^۷ و همکاران (۱۹۸۲) ثبات درونی ابعاد درونی، ثبات و عام را با استفاده از فرمول آلفا کرونباخ ۰/۴۴ تا ۰/۶۹ گزارش کرده‌اند (به نقل از بیگدلی، ۱۳۷۲). همچنین شیخ‌الاسلامی (۱۳۷۷) پایایی پرسشنامه سبک اسناد را از طریق فرمول آلفا کرونباخ ۰/۵۰ و در سطح ۰/۰۰۰۱ معنی‌دار گزارش نموده است.

در تحقیق حاضر، برای محاسبه ضرایب پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ و نیز روش تنصیف استفاده گردید که مقادیر ضرایب به ترتیب برابر با ۰/۸۳ و ۰/۴۶ می‌باشد و حاکی از ضرایب قابل قبول پرسشنامه سبک اسناد می‌باشد.

۱. Peterson
۲. Semmel
۳. Von Baeyer
۴. Abramson
۵. Metalsky
۶. Seligman
۷. peterson

(ب) مقیاس ۲۴۰ سوالی نئو

آزمون NEOPI-R فرم تکمیل شده آزمون شخصیتی NEO می‌باشد. آزمون NEO در سال ۱۹۸۵ توسط کاستا و مک کری ارائه شد. در این آزمون اولیه، سه مقیاس اصلی که به نحو وسیعی در مورد آنها تحقیق شده بود یعنی عصبیت یا (نروتیزم با علامت مخفف N)، برون‌گرایی (با علامت مخفف E) و باز بودن (با علامت مخفف O) مورد نظر قرار گرفته بودند. در این آزمون فقط به طور مختصر و در مقیاس‌های کلی، شاخص‌های توافق (با علامت مخفف A) و وجدانی بودن (با علامت مخفف C) مورد ارزیابی قرار می‌گرفتند. در سال ۱۹۸۹ چندین پیشنهاد مؤثر توسط استفاده‌کنندگان از آزمون برای بسط و توسعه آزمون ارائه گردید. آزمون NEOPI-R بعدها به همین دلایل تکمیل شد و شاخص‌های توافق (A) و وجدانی بودن (C) نیز با مقیاس‌های مرتبط با آنها در آزمون اولیه گنجانده شد. در آزمون NEOPI-R ده عبارت مرتبط با شاخص‌های O، N، E و O نیز تغییر کلی نمودند تا نشان‌دهنده دقیق‌تر مقیاس‌های مرتبط با این شاخص‌ها باشند (گروس، ۱۳۸۰).

پرسشنامه NEOPI-R دارای ۲۴۰ سؤال می‌باشد و برای ارزیابی پنج عامل شخصیت، برون‌گرایی (E)، روان‌رنجورخویی (N)، با وجدان بودن (C)، دلبذیر بودن (A) و انعطاف‌پذیری (O) به کار می‌رود. برای هر یک از سؤال‌های این پرسشنامه پنج گزینه کاملاً قبول، قبول، خنثی، رد و کاملاً رد می‌باشد که نمره‌گذاری سؤال‌ها به صورت ۴ و ۳ و ۲ و ۱ و ۰ (با در نظر گرفتن گویه‌های منفی) می‌باشد. با توجه به پاسخ‌نامه مربوطه هر مقیاس شامل چهار و هشت سؤال می‌باشد که از مجموع نمرات این چهار و هشت سؤال، نمره مقیاس به دست می‌آید و هر عامل هم شامل ۶ مقیاس می‌باشد که از مجموع نمرات ۶ مقیاس، نمره عامل به دست می‌آید (روئین، ۱۳۸۵).

گروس (۱۳۸۰) در پژوهش خود، ضریب پایایی به دست آمده برای عوامل C، N، E، O و A را به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹ و ۰/۷۹ گزارش کرده است.

در تحقیق حاضر، برای محاسبه ضرایب پایایی مقیاس ۲۴۰ سوالی نئو از روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده گردید که مقادیر ضرایب برای کل مقیاس به ترتیب برابر با ۰/۷۵ و ۰/۴۰، که به طور کلی حاکی از ضرایب قابل قبول پرسشنامه می‌باشد. حقیقی و همکاران ۱۳۸۲ روایی این آزمون را با آزمون شخصیتی آیزینگ بررسی و ضریب همبستگی آن را با آزمون آیزینگ از ۰/۳۴- تا ۰/۵۵+ گزارش نموده است (نقل از عسگری، ۱۳۸۸).

(ج) پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH

این پرسشنامه، برای بررسی میزان رضایت زناشویی استفاده می‌شود. هر یک از مقیاس‌های این پرسشنامه، در ارتباط با یکی از جنبه‌های مهم زندگی زناشویی است. ارزیابی این جنبه‌ها در درون یک رابطه زناشویی، می‌تواند مشکلات بالقوه زوج‌ها را توصیف کند یا می‌تواند

۱. Costa & McCrae

زمینه‌های نیرومندی و تقویت آنها را مشخص نماید. این ابزار، همچنین می‌تواند به عنوان یک ابزار تشخیص برای زوج‌هایی که در جستجوی مشاوره زناشویی یا به دنبال تقویت رابطه زناشویی‌شان هستند، مورد استفاده قرار گیرد. فرم اصلی پرسشنامه رضامندی زناشویی انریچ از ۱۱۵ سؤال و ۱۲ مقیاس تشکیل شده است که بجز مقیاس اول آن که ۵ سؤال دارد، بقیه مقیاس‌ها شامل ۱۰ سؤال است. با توجه به طولانی بودن آن فرم‌های متعددی از آن استخراج شده است. اولین بار اولسون، فرم ۱۵ سؤالی آن را معرفی نمود و سپس فرم ۴۷ سؤالی آن ساخته شد و در اواخر فرم ۲۵ سؤالی آن ایجاد گردید. پاسخ به سؤال به صورت ۵ گزینه‌ای (کاملاً موافق - موافق - نه موافق و نه مخالف - مخالف و کاملاً مخالف) است. نمره محاسبه شده برای پرسشنامه انریچ از نوع مقیاس t است که در آن میانگین ۵۰ و انحراف استاندارد ۱۰ می‌باشد. نمره‌های کمتر از ۳۰ نشانگر نارضایتی شدید همسران، نمره‌های بین ۳۰ تا ۴۰ نشانگر عدم رضایت همسران، نمره‌های بین ۴۰ تا ۶۰ نشانگر رضایت نسبی و متوسط همسران، نمره‌های بین ۶۰ تا ۷۰ نشانگر رضایت زیاد همسران و نمره‌های بالاتر از ۷۰ نشانگر رضایت فوق‌العاده همسران از روابط زناشویی است (به نقل از جوانمرد، ۱۳۸۶).

در تحقیق حاضر همچنین برای تعیین پایایی مقیاس رضایت زناشویی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شده که برای کل مقیاس به ترتیب برابر با ۰/۹۵ و ۰/۹۱ می‌باشد که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب مقیاس یاد شده است. روایی این آزمون به وسیله شمایی (۱۳۸۳)، ۰/۶۰ و شریف‌نیا (۱۳۷۹)، ۰/۹۲ و معتمدین (۱۳۸۳)، ۰/۶۵ به دست آمده است (به نقل از عسگری، ۱۳۸۸).

یافته‌های پژوهش

فرضیه ۱) بین سبک اسناد مثبت و مؤلفه‌های آن (بعد درونی- بیرونی، بعد ثبات- متغیر و بعد عام - خاص مثبت) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

جدول شماره ۱. ضرایب همبستگی ساده سبک اسناد مثبت و مؤلفه‌های آن با رضایت زناشویی در پرستاران

تعداد نمونه (n)	شاخص‌های آماری		متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک
	سطح معنی داری (p)	ضریب همبستگی (r)		
۱۳۵	۰/۷۲۴	-۰/۰۳	سبک اسناد مثبت	رضایت زناشویی
	۰/۵۹۶	۰/۰۴	بعد درونی- بیرونی مثبت	
	۰/۲۷۳	-۰/۰۹	بعد ثبات- متغیر مثبت	
	۰/۷۰۳	۰/۰۳	بعد عام- خاص مثبت	

همان طوری که در جدول شماره ۱ نشان داده شده است بین سبک اسناد مثبت و مؤلفه های آن با رضایت زناشویی پرستاران رابطه معنی داری وجود ندارد ($r = -0/03$ و $p = 0/724$)، بنابراین فرضیه اول تأیید نمی گردد.

بین مؤلفه های سبک اسناد مثبت (بُعد درونی - بیرونی مثبت، بُعد ثبات - متغیر مثبت، بُعد عام - خاص مثبت) و رضایت زناشویی پرستاران رابطه معنی داری مشاهده نمی شود. فرضیه ۲. بین سبک اسناد منفی و مؤلفه های آن (بُعد درونی - بیرونی، بُعد ثبات - متغیر و بُعد عام - خاص منفی) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود دارد.

جدول شماره ۲. ضرایب همبستگی ساده سبک اسناد منفی و مؤلفه های آن با رضایت زناشویی در پرستاران

تعداد نمونه (n)	شاخص های آماری		متغیر پیش بین	متغیر ملاک
	سطح معنی داری (p)	ضریب همبستگی (r)		
۱۳۵	۰/۹۱۲	-۰/۰۱	سبک اسناد منفی	رضایت زناشویی
	۰/۱۸۰	-۰/۱۱	بُعد درونی - بیرونی منفی	
	۰/۳۶۴	۰/۰۸	بُعد ثبات - متغیر منفی	
	۰/۹۵۵	۰/۰۱	بُعد عام - خاص منفی	

همان طوری که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود بین سبک اسناد منفی و مؤلفه های آن با رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود ندارد ($r = -0/01$ و $p = 0/912$)، بنابراین فرضیه دوم تأیید نمی گردد.

بین مؤلفه های سبک اسناد منفی (بُعد درونی - بیرونی منفی، بُعد ثبات - متغیر منفی، بُعد عام - خاص منفی) و رضایت زناشویی پرستاران رابطه معنی داری وجود ندارد.

فرضیه ۳) بین بی ثباتی هیجانی (عصبیت) و رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۴) بین برونگرایی و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. فرضیه ۵) بین باز بودن نسبت به تجربه و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۶) بین توافق و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

فرضیه ۷) بین وجدانی بودن و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

جدول شماره ۳. ضرایب همبستگی ساده عوامل شخصیتی
با رضایت زناشویی در پرستاران

تعداد نمونه (n)	شاخص های آماری		متغیر پیش بین	متغیر ملاک
	سطح معنی داری (p)	ضریب همبستگی (r)		
۱۳۵	۰/۰۴۰	-۰/۱۷	بی ثباتی هیجانی «عصبیت»	رضایت زناشویی
	۰/۰۴۵	۰/۱۷	برونگرایی	
	۰/۰۷۳	-۰/۱۵	بازبودن نسبت به تجربه	
	۰/۰۳۶	۰/۱۸	توافق	
	۰/۵۶۸	۰/۰۵	وجدانی بودن	

همان طوری که در جدول شماره ۳ ملاحظه می شود بین بی ثباتی هیجانی (عصبیت) و رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود دارد ($r = -0.17$ و $p = 0.040$)، بنابراین فرضیه سوم تأیید می گردد. به عبارت دیگر، با افزایش بی ثباتی هیجانی «عصبیت» پرستاران، رضایت زناشویی آنان کاهش پیدا کرده است.

بین برون گرایی و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r = 0.17$ و $p = 0.045$)، بنابراین فرضیه چهارم تأیید می گردد.

بین بازبودن نسبت به تجربه و رضایت زناشویی پرستاران رابطه منفی معنی داری وجود ندارد ($r = -0.15$ و $p = 0.073$)، بنابراین فرضیه پنجم تأیید نمی گردد.

بین توافق و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری مشاهده می شود ($r = 0.18$ و $p = 0.036$) و بنابراین فرضیه ششم تأیید می گردد.

بین وجدانی بودن و رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود ندارد ($r = 0.05$ و $p = 0.568$)، بنابراین فرضیه هفتم تأیید نمی گردد.

فرضیه ۸) سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ویژگی های شخصیتی (بی ثباتی هیجانی «عصبیت» برونگرایی، بازبودن نسبت به تجربه، توافق و وجدانی بودن) با رضایت زناشویی پرستاران رابطه چندگانه دارند.

جدول شماره ۴. ضرایب همبستگی چند گانه سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ویژگی های شخصیتی (بی ثباتی هیجانی، برونگرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق و وجدانی بودن) با رضایت زناشویی در پرستاران با روش های ورود (Enter) و «مرحله ای» (Stepwise)

الف	متغیر ملاک	شاخص آماری	همبستگی چند گانه	ضریب تعیین	نسبت احتمال	ضرایب رگرسیون (β)				
						۱	۲	۳	۴	
رضایت زناشویی	متغیر ملاک	متغیرهای پیش بین	۱- سبک اسناد مثبت	۰/۰۳	$F=۱/۱۷۵$ $P=۱/۷۲۴$	$\beta=-۰/۰۳$ $t=-۰/۳۵$ $P=۰/۷۲۴$				
			۲- سبک اسناد منفی	۰/۰۳	$F=۱/۹۳۸$ $P=۱/۹۳۸$	$\beta=-۰/۰۳$ $t=-۰/۳۳$ $P=۰/۷۲۴$				
			۳- بی ثباتی هیجانی	۰/۰۳	$F=۱/۹۳۸$ $P=۱/۹۳۸$	$\beta=-۰/۰۳$ $t=-۰/۳۳$ $P=۰/۷۲۴$				
			۴- برونگرایی	۰/۰۵	$F=۱/۷۴$ $P=۱/۱۴۴$	$\beta=-۰/۰۱۴$ $t=-۱/۵۴$ $P=۱/۱۲۶$	$\beta=-۰/۰۱۴$ $t=۱/۵۷$ $P=۱/۱۱۷$			
			۵- باز بودن نسبت به تجربه	۰/۰۹	$F=۷/۵۹$ $P=۱/۲۹$	$\beta=۰/۰۵$ $t=۰/۵۵$ $P=۱/۵۸۱$	$\beta=۰/۰۱۱$ $t=۱/۷۵$ $P=۱/۲۱۲$	$\beta=۰/۰۱۱$ $t=۲/۲۷$ $P=۱/۰۷۵$		
			۶- توافق	۰/۱۰	$F=۷/۵۷$ $P>۱/۰۲۲$	$\beta=۰/۰۵$ $t=-۰/۵۶$ $P=۱/۵۷۷$	$\beta=-۰/۰۱۱$ $t=-۱/۲۳$ $P=۱/۲۱۹$	$\beta=۰/۰۲۰$ $t=۲/۱۷$ $P=۱/۰۳۳$	$\beta=۰/۰۱۳$ $t=۱/۵۳$ $P=۱/۱۲۷$	
			۷- وجدانی بودن	۰/۱۱	$F=۷/۴۱$ $P>۱/۰۲۴$	$\beta=-۰/۰۶$ $t=-۰/۷۰$ $P=۱/۴۸۵$	$\beta=-۰/۰۱۳$ $t=-۱/۴۹$ $P=۱/۱۳۹$	$\beta=۰/۰۲۵$ $t=۲/۴۵$ $P=۱/۰۱۵$	$\beta=-۰/۰۱۸$ $t=-۱/۹۸$ $P=۱/۰۴۹$	$\beta=۰/۰۱۴$ $t=۱/۹۵$ $P=۱/۰۱۱$
ب	متغیر ملاک	شاخص آماری	همبستگی چند گانه	MR						
			ضریب تعیین	RS						
رضایت زناشویی	متغیر ملاک	متغیرهای پیش بین	۱- توافق	۰/۰۳	$F=۴/۴۸$ $P=۱/۰۳۶$	$\beta=۰/۰۱۸$ $t=۲/۱۲$ $P=۱/۰۳۶$				
			۲- برونگرایی	۰/۰۶	$F=۴/۴۰$ $P=۱/۰۱۴$	$\beta=۰/۰۱۷$ $t=۲/۰۵$ $P=۱/۰۴۲$				

همان طوری که در قسمت «الف» جدول شماره ۴ مشاهده می شود، طبق نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون باروش ورود مکرر، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خطی سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ویژگی های شخصیتی (بی ثباتی هیجانی «عصبیت» برونگرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق و وجدانی بودن) با رضایت زناشویی پرستاران برابر با $MR=0/34$ و $RS=0/11$ می باشد که در سطح $p=0/05$ معنی دار است. بنابراین فرضیه هشتم تأیید می گردد. با توجه به مقدار ضریب تعیین (RS)، مشخص شده که ۱۱ درصد واریانس رضایت زناشویی پرستاران توسط متغیرهای پیش بین قابل تبیین می باشد. همچنین با توجه به قسمت «ب» جدول یاد شده مشاهده می شود که از میان سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ویژگی های شخصیتی به عنوان متغیرهای پیش بین، متغیرهای توافق و برون گرایی به ترتیب پیش بینی کننده برای رضایت زناشویی پرستاران می باشند و سایر متغیرها در پیش بینی رضایت زناشویی، نقشی ایفانمی کنند.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین سبک اسناد و عوامل پنجگانه شخصیتی نثو با رضایت از زندگی زناشویی پرداخته است، نتایج نشان داد که ارتباطی بین سبک اسناد مثبت، سبک اسناد منفی و ابعاد آنها با رضایت از زندگی زناشویی وجود ندارد. لذا فرضیه های اول و دوم و ابعاد آنها تأیید نمی گردد. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش های پیشین مانند پژوهش های (استفان و همکاران، ۲۰۰۶، ماریلین و کنت، ۲۰۰۵، کرسینا و همکاران، ۲۰۰۵، خین سن هلینگ، ۲۰۰۵، هورنیفر و فینچام، ۱۹۹۵، برادبوری و فینچام، ۱۹۹۳) در یک راستا نمی باشد. همخوانی این نتایج را می توان چنین توجیه کرد که به اعتقاد واینر (۱۹۷۲) ما بین شیوه های اسنادی، عواطف و رفتار یک توالی منطقی وجود دارد. به این معنا که اسنادها تعیین کننده عواطف می باشند و عواطف نیز بر رفتار فرد تأثیر می گذارند. در واقع اسنادها به ما می گویند چه چیزی احساس می کنیم و احساسات به ما می گویند چه واکنشی انجام دهیم (واینر، ۱۹۸۳).

بنابراین به نظر می رسد سبک اسناد تأثیر خود را بر رضایت زناشویی از طریق عواطف اعمال می کند از آنجا که برخی نظریه پردازان رفتار گرای شناختی مطرح می کنند عواطف مثبت^۱ و منفی^۲ به وسیله شناخت به وجود می آیند (واتسون و کلارک^۳، ۱۹۸۴). و به همین صورت شناخت های مثبت منجر به عاطفه مثبت و عواطف مثبت نیز احساس خوب بودن را در فرد ایجاد می کنند (دوا، ۱۹۹۵). براین اساس شناخت منفی منجر به آشفتگی عاطفی می شود و آشفتگی عاطفی نیز به نوبه خود مشکلاتی را ایجاد می کند (مسترز^۴ و همکاران، ۱۹۸۷).

دوا (۱۹۹۵) در پژوهش خود این نظریه را مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که عواطف در

۱. positive affect

۲. negative affect

۳. Watson & CLark

۴. Masters

مقایسه با سبک اسناد نقش بیشتری دارند.

با توجه به مطالب فوق می‌توان عنوان نمود که احتمالاً عدم ارتباط معنادار سبک اسناد و رضایت زناشویی ناشی از آن است که در پژوهش حاضر ارتباط مستقیم سبک اسناد و رضایت زناشویی مورد بررسی قرار گرفته، در حالی که همانگونه که قبلاً عنوان شد سبک اسناد از طریق عواطف تأثیر می‌گذارد.

توجهات دیگری که در این خصوص می‌توان ارائه نمود، دال بر آن است که احتمالاً درک محتوی پرسشنامه (ASQ) برای آزمودنی‌ها تا حدی مشکل بوده است، از طرفی آزمون‌های خود سنجی از دقت و روایی مطلوبی برخوردار نیستند و دارای ضعف می‌باشند و به نتایج متنوعی منجر می‌گردند. هر چند مقیاس‌های اسناد به کار رفته در این پژوهش، در پژوهش‌های قبلی مکرراً به کار رفته‌اند، با وجود این از بعضی جهات قابل انتقاد هستند. دلیل دیگر اینکه آزمودنی‌ها به طور آشکار از اطلاعات اسنادی که در اختیار آنهاست استفاده می‌کنند اما هیچ تضمینی نیست که صرفاً به دلیل در دسترس بودن اطلاعات اسناد از آنها استفاده کنند از آنجا که جامعه مورد تحقیق جامعه پرستاران می‌باشد و پرستاری شغلی پر استرس می‌باشد، پس بنابراین موقعیت‌هایی را می‌توان در نظر گرفت که شخص دچار استرس می‌شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که بر انگیزختگی هیجانی شخص را از توجه دقیق باز می‌دارد. به عبارت دیگر در موقعیت‌هایی که فرد دارای آرامش است نسبت به موقعیت‌هایی که دچار بر انگیزختگی هیجانی است نحوه اسناد فرد کاملاً فرق می‌کند. دلیل دیگر اینکه عوامل فرهنگی-اجتماعی در شیوه استفاده از اسنادهای علی و سبک تبیین افراد جوامع مختلف دخالت دارد، لذا این تفاوت‌های فرهنگی-اجتماعی بر فرایند اسناد تأثیر می‌گذارد که ریشه در نگرش مذهبی، فرهنگ سنتی، هنجارهای اجتماعی، محیط زندگی، عوامل اقتصادی، فشارهای عصبی ناشی از محیط کار، استرس شغلی، نگرش مردم استان ایلام نسبت به جامعه پرستاری و شیوه‌های تربیتی جامعه ایلام دارد. از طرفی خطای اسنادی در همه جا وجود دارد. به عبارت دیگر فارغ از فشارهای فرهنگی بر نحوه تبیین وقایع، خطاهای اسناد نفوذ چشمگیری در قضاوت اجتماعی انسان دارند (حاجلو، ۱۳۸۶). طبعاً این مسائل ممکن است در نتایج پژوهش حاضر دخیل بوده و مانع از آن شده که رابطه سبک اسناد و رضایت زناشویی به وضوح نمایان گردد.

در بخش دیگر پژوهش که به بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی پرداخته است. نتایج نشان داد که بین عامل بی‌ثباتی هیجانی (عصبیت) و رضایت زناشویی رابطه منفی معنی دار وجود دارد، لذا فرضیه سوم تایید می‌گردد و همچنین نتایج نشان داد که بین عامل برون‌گرایی و توافق با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی دار وجود دارد. لذا فرضیه‌های چهارم و ششم هم تایید می‌شود. نتایج این بخش از فرضیه‌ها با نتایج پژوهش‌هایی که توسط (کنت و همکاران، ۱۹۹۹، باتوین^۱ و همکاران، ۱۹۹۷، مارکمن و همکاران، ۱۹۹۴، کینگ^۲، ۱۹۹۳) و پژوهش‌هایی که در کشورمان توسط (عطاری، ۱۳۸۵، مانی، ۱۳۸۵، راستی، ۱۳۸۳) صورت گرفته همسو می‌باشد.

اما در ارتباط بین باز بودن نسبت به تجربه با رضایت زناشویی نتایج نشان داد که بین دو متغیر رابطه

۱. Botwin

۲. king

منفی معنی داری وجود ندارد لذا فرضیه پنجم تایید نمی گردد و این نتیجه با نتایج پژوهش های پیشین مانند پژوهش های (باتوین و همکاران، ۱۹۹۷، مارکمن و همکاران، ۱۹۹۴) و پژوهش هایی که توسط (عطاری، ۱۳۸۵، راستی، ۱۳۸۳، مصاحبی، ۱۳۸۳) در کشورمان صورت گرفته همسو نمی باشد. ولی با پژوهش مانی، (۱۳۸۵) همسو می باشد. این بخش از یافته را طبق نظر مک کری و کوستا (۱۹۹۱) می توان چنین توجیه کرد که انعطاف پذیری در تجربه، فرد را هم به سمت تجربه حالات هیجانی مثبت و هم حالات هیجانی منفی هدایت می کند. بنابر این ارتباط مستقیمی بین رضایت زناشویی و ویژگی شخصیتی باز بودن نسبت به تجربه مشخص نشده است.

در ارتباط بین وجدانی بودن و رضایت زناشویی نتایج نشان داد که بین دو متغیر رابطه مثبت معناداری وجود ندارد، لذا فرضیه هفتم رد می گردد. این نتیجه با نتایج پژوهش های پیشین مانند پژوهش های (کنت و همکاران، ۱۹۹۹، باتوین و همکاران، ۱۹۹۷، کینگ، ۱۹۹۳) همچنین با یافته های پژوهشی در کشورمان مانند پژوهش های (عطاری، ۱۳۸۵، مانی، ۱۳۸۵ و راستی، ۱۳۸۳) هماهنگ نیست. در این تحقیقات بیان شده است بین وجدانی بودن و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

توجهی که برای رد این فرضیه در این پژوهش می توان بیان نمود آن است که زیاد بودن تعداد سؤالات ممکن است باعث کم توجهی آزمودنی ها در جواب دهی به سؤالات شده باشد.

دیگر اینکه عوامل فرهنگی - اجتماعی، فرهنگ سنتی، محیط زندگی، عوامل اقتصادی، فشارهای عصبی ناشی از محیط کار، استرس شغلی ممکن است در قضاوت افراد تأثیر داشته باشد.

دیگر اینکه آزمون های خود سنجی از دقت و روایی مطلوبی برخوردار نیستند و دارای ضعف می باشند و به نتایج متنوعی منجر می گردند. این مسائل ممکن است در نتایج پژوهش حاضر دخیل بوده و مانع از آن شده که رابطه وجدانی بودن با رضایت زناشویی به وضوح نمایان گردد.

در بخش آخر که به بررسی رابطه بین سبک اسناد و عوامل پنجگانه شخصیتی نثو با رضایت زناشویی پرداخته است نتایج نشان داد که بین سبک اسناد منفی، سبک اسناد مثبت و عوامل پنجگانه شخصیتی نثو با رضایت از زندگی زناشویی رابطه چند گانه وجود دارد.

و توجیهاتی که می توان بیان نمود آن است که به اعتقاد واینر (۱۹۷۲) ما بین شیوه های اسنادی، عواطف و رفتار یک توالی منطقی وجود دارد. به این معنا که اسنادها تعیین کننده عواطف می باشند و عواطف نیز بر رفتار فرد تأثیر می گذارند. در واقع اسنادها به ما می گویند چه چیزی احساس می کنیم و احساسات به ما می گویند چه واکنشی انجام دهیم (واینر، ۱۹۸۳).

به نظر می رسد در نمونه پژوهشی حاضر (شهر ایلام و بخصوص شغل پرستاری) مهمترین عوامل فرهنگی - اجتماعی شغل و محل زندگی بوده اند که باعث شده اند ویژگی های شخصیتی، توافق پذیری و برون گرایی بیشترین سهم را در پیش بینی رضایت زناشویی به خود اختصاص دهند. به عبارت دیگر کسانی که در این دو ویژگی نمره بالایی کسب می کنند صرف نظر از نوع اسنادهایشان می توانند از شغل پرستاری رضایت بیشتری کسب نمایند. در نتیجه میزان استرس های تجربه شده آنها در موقعیت های شغلی شان کمتر شده و در نهایت از زندگی شان نیز رضایت بیشتری کسب می کنند.

منابع

- بیگدلی، ایمان ا... (۱۳۷۲). بررسی آزمایشی سبک اسناد در الگوی درماندگی آموخته شده. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس.
- جوانمرد، ماریا (۱۳۸۶). بررسی مقایسه‌ای رابطه بین منزلت‌های هویتی و رضامندی زناشویی متأهلین شاهد و غیرشاهد دانشجوی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس.
- حاجلو، نادر (۱۳۸۶). تأثیر متقابل تصور قالبی و اسنادهای علی، پایان‌نامه دکترای، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس.
- راستی، علی (۱۳۸۳). مقایسه صفات شخصیتی و رضایت زناشویی بر اساس مدل پنج‌عاملی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی تهران.
- روئین، حسین (۱۳۸۵). بررسی رابطه سبک‌های شناختی (شیوه‌های یادگیری) با عوامل شخصیتی دانشجویان کارشناسی دانشگاه تبریز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تبریز، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی.
- سلیمانیان، علی اکبر (۱۳۷۳). بررسی تأثیر تفکرات غیرمنطقی بر نارضایتی زناشویی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران.
- شولتز، دوان و شولتز، سیدنی ال. نظریه‌های شخصیت. ترجمه یحیی سید محمدی، (۱۳۷۹). تهران: انتشارات ویرایش.
- شیخ‌الاسلامی، راضیه (۱۳۷۷). بررسی رابطه سبک اسناد و هسته کنترل با پیشرفت تحصیلی باتوجه به متغیرهای هوش، جنسیت و زمینه خانوادگی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز.
- عطاری، یوسف علی (۱۳۸۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عوامل فردی- خانوادگی با رضایت زناشویی در کارکنان اداره‌های دولتی شهر اهواز، مجله علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران، دوره سیزدهم، پاییز، شماره سه.
- گروسی فرشی، میر تقی (۱۳۸۰). رویکردهای نوین در ارزیابی شخصیت. تبریز: انتشارات جامعه پژوه.
- مانی، آرش (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیت و رضایت زناشویی در بین دانشگاه تبریز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز.
- مصاحبی، محمدرضا (۱۳۸۳). رابطه بین رضایت زناشویی و میزان انعطاف‌پذیری بین زن و شوهرها، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی تهران.
- مهدوی، محمد صادق (۱۳۷۵). عوامل مؤثر بر رضایت زن و شوهر. تهران: انتشارات مبتکران.
- Botwin, M.D., Buss, D.M., & Shackelford, T.K. (1997). Personality and Mate preference: Five factors in mate selection and marital satisfaction. *Journal of Personality*, 65, 107-136.

- Costa , P.T.& McCrae , R.R.(1992). The five-factor model of personality and its relevance to personality disorders. *Journal of Personality Disorders* , 6, 343-359.
- Davis, M.H., & Oathout, H.A.(1987). Maintenance of satisfaction in romantic relationships : Empathy and relational competence. *Journal of Personality and Social Psychology* , 53,
- Davis , M.H., & Franzoi , S.L. (1986). Adolescent loneliness, self- disclosure , and private self-consciousness: A longitudinal investigation. *Journal of Personality and Social Psychology* , 51, 595-608.
- Diener ,E.,& Lucas ,R. E.(1996). Personality and subjective well being. the foundations of hedonic psychology (PP.113-124). New York:Russell Sage.
- Dua,J.K. (1995). Retrospective and prospective psychological and physical health as a function of negative affect and attributional style.*journal of clinical psychology*. V. 51(4), 507-517.
- Fincham , F, &Bradbury , T(1993). Marital satisfaction , depression and attributions. A longitudinal analysis. *Journal of personality and social psychology*, 64, 442-52.
- Horniffer K.J.,Fincham, F.D.(1995). *journal of familyPsychology*, 186-195.
- Kenneth R. Olson , Stephanie Nemechek (1999), Five-factor Personality Similarity and marital adjustment , *Social Behavior and Personality: An international journal* , 27, 3, 309- 314.
- Khin san Hlaing (2005), The study of the Relationship between Attribution style and Marital satisfaction of Married couples in Myanmar, *Psychology Department yangon university*, 106.1-12.
- King,L.A.(1993), Emotional expression, ambivalence over expression , and marital satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*,10,601-607.
- Kristina coop Gorden,Michel A.friedman,Lvan W. Miller,Lowell Gaertner (2005), marital Attributions as moderators of the marital Discord Depression Link,*24, 6, 876-893*.
- Marilyn senchak, Kenneth E. Leonard (2005) The role of spouses, depression and anger in the attribution- Marital satisfaction relation, *journal of psychology*, 17, 397-409.
- Markman,H.,Stanley,S.,& Blumberg,S.L.(1994). *Figting for your marriage*. Sanfrancis Co,CA:jossey-Bass.
- Masters,j.C. Burish,T.G.Hollons,s.o.& Rimm,D.C (1987). *Behavior therapy: Techniques and empirical finding* (3 rd ed). Newyork:Harcout Brace javanovich.
- MC. Care,R.R., & Costa,P.T (1991). Adding Liebe und arbeit: the full five-factor model & Well-being.*Personality & social psychology Bulletin*,V: 17(2),p.p. 227-232.
- Mc. Crae, R. & John , O.P(1992). An introduction on the five- factor model and is a plications. *Journal of personality*. 60-175.
- Stephane, Sabourin,yvan Lussier,john WriGht(2006). the Effects of measurement strategy on attributions for marital problems and behaviors. *Departement de Psychologie , Universire de Montreal, Journal of Applied social Psychology*,21, 734-746.
- Watson,D & clark,L.A(1984). Negative affective: the disposition to experience aversive emotional states. *Psychological Bulletin*, 96,465-490.
- Weiner,B(1972). *Theories of motivation from mecanism cognition*. Chicago. Markam.
- Weiner,B.Some thoughts a bout feeling in S.G. Paris,G.M. olson, and H.W. steven (Eds) (1983). *Learning and motivation in the classroom*. Hilisdale. Erlbaum, 165-178.

تاریخ وصول: ۸۸/۱۱/۴

تاریخ پذیرش: ۸۹/۲/۲۱